

1 NOTA RESUM

Nota resum de l'informe 17/2024, relatiu a l'Institut Català de la Salut: avaluació de les urgències hospitalàries de l'Hospital Universitari Arnau Vilanova de Lleida, exercici 2022

Barcelona, 11 de desembre de 2024

La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha emès l'informe 17/2024, relatiu a l'Institut Català de la Salut: avaluació de les urgències hospitalàries de l'Hospital Universitari Arnau Vilanova (HUAV) de Lleida, exercici 2022.

L'informe, presentat per la síndica Maria Àngels Cabasés com a ponent, va ser aprovat pel Ple de la Sindicatura en la sessió del 19 de novembre del 2024.

El treball, de fiscalització operativa, té per objecte avaluar l'eficiència, l'eficàcia i l'economia de la gestió de l'atenció urgent prestada per l'HUAV, en el marc d'una planificació plurianual d'acord amb la qual es preveu fiscalitzar les urgències hospitalàries dels 8 hospitals gestionats per l'Institut Català de la Salut (ICS). L'informe ha incorporat l'enfocament avaluador en la planificació i l'execució dels treballs i inclou objectius propis de l'avaluació de programes i polítiques públiques, a més d'incorporar la perspectiva d'actors fonamentals d'aquesta política: el CatSalut, la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) i professionals sanitaris i economistes vinculats a la salut.

Amb l'objectiu esmentat, la Sindicatura ha identificat 4 preguntes que contenen tots els aspectes que s'han avaluat, i que són les següents:

1. **Recursos i mitjans adscrits.** Els instruments disponibles permeten dimensionar i distribuir els recursos humans segons les necessitats assistencials de la població?
2. **Demanda i activitat.** S'avalua la demanda assistencial urgent, els fluxos en la continuïtat assistencial i la seva coherència amb l'activitat assistencial contractada pel CatSalut?
3. **Procés assistencial i temps d'atenció.** S'han dissenyat circuits sobre aspectes operatius i funcionals de la gestió integral del procés assistencial urgent i s'implementen com està previst?
4. **Avaluació i indicadors de qualitat.** S'avalua i es difon el seguiment periòdic de les activitats, del compliment de les instruccions i estàndards de qualitat i del grau d'assoliment dels objectius?

L'HUAV és l'hospital de referència de les regions sanitàries de Lleida i de l'Alt Pirineu i l'Aran, a més d'exercir influència sobre la Franja Oriental de l'Aragó. En l'exercici fiscalitzat, la població de referència de l'HUAV era d'aproximadament 445.000 habitants i va atendre un

total de 99.771 urgències, que s'afegeixen a les 96.598 que va atendre el Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP) a la ciutat de Lleida.

La contraprestació del CatSalut a l'HUAV pels serveis d'atenció urgent hospitalària prestats l'any 2022 va ser d'11,59 M€, a més d'un finançament addicional de 3,22 M€ a través de programes específics.

Les conclusions més rellevants per a cadascuna de les dimensions analitzades, recollides en l'apartat 3 de l'informe, es resumeixen tot seguit:

Eficàcia

- Les demores registrades en l'atenció al servei d'urgències i les dificultats en el drenatge de pacients impacten negativament en la qualitat percebuda pels usuaris, alhora que poden implicar efectes adversos per a la seva salut. En aquest sentit, és especialment crítica l'espera d'aquells pacients que han de ser ingressats. Es podria assolir una reducció addicional de la mortalitat si es reduís el temps de permanència a urgències d'aquests pacients.
- En termes de qualitat assistencial, el servei d'urgències presenta una taxa de readmissions amb ingrés superior a l'esperada. En termes de qualitat del servei, el dispositiu presenta un nombre de contactes que no finalitzen l'assistència superior a l'esperat. El temps d'estada observat entre aquests pacients suggereix que l'abandó és degut a una espera excessiva per a rebre atenció sanitària. En termes de qualitat percebuda, el servei d'urgències presenta una valoració global per part dels usuaris lleugerament inferior a la del conjunt de Catalunya.

Eficiència

- El temps total de permanència dels pacients al servei d'urgències és força dilatat i es troba lluny dels estàndards estatals i internacionals.
- La Sindicatura no ha pogut comparar els temps registrats al servei d'urgències de l'HUAV amb els del conjunt de Catalunya degut a la manca d'homogeneïtat en el registre del conjunt mínim bàsic de dades d'urgències.

Economia

- L'ICS rep del CatSalut un finançament en concepte d'activitat d'urgències hospitalàries de l'HUAV inferior al cost total del servei que es desprèn de la comptabilitat analítica del centre.
- El preu unitari de la urgència atesa pagat pel finançador públic no permet cobrir el cost de l'atenció dels pacients que presenten risc vital, d'acord amb la comptabilitat analítica de l'HUAV, sinó que únicament cobreix el cost dels casos menys urgents.

Pertinença

- Els objectius estratègics definits en el Pla estratègic territorial desplegat a la regió sanitària de Lleida no són congruents amb les necessitats detectades, o no estan prou orientats a resoldre-les.

Coherència

- No hi ha una correspondència rigorosa entre els objectius estratègics i les mesures i actuacions implementades per a la seva consecució, ni tampoc amb altres intervencions en el territori, com ara l'atenció primària o sociosanitària.

Les conclusions d'aquesta avaluació han posat en relleu problemes cabdals de governança que afecten la planificació, el desplegament territorial, l'avaluació, la transparència i el retiment de comptes de la política pública, i també aspectes que constitueixen un incompliment del dret a una bona administració, atribuïbles al CatSalut, a l'ICS i al Departament de Salut, cadascun en l'àmbit de les seves responsabilitats. Així doncs, els fets observats no permeten garantir un marc d'actuació que respongui de manera efectiva als principis d'eficàcia, eficiència i economia. Pel que fa a l'enfocament avaluador de la política, s'observa una manca de pertinença, de coherència i d'una governança adequades en la intervenció pública analitzada, que s'emmarca, al territori de Lleida, en una aliança estratègica formalitzada entre l'ICS i l'empresa pública Gestió de Serveis Sanitaris (GSS), adscrita al CatSalut.

En l'apartat 4, la Sindicatura proposa recomanacions de millora en totes les dimensions analitzades. Pel que fa al marc jurídic general que regula els termes de la contractació de l'activitat d'atenció urgent i davant de la manca de formalització del contracte programa entre el CatSalut i l'ICS, es recomana a l'Administració de la Generalitat que els projectes normatius se sotmetin a una avaluació d'impacte normatiu *ex-post*. Així mateix, convé que el CatSalut, com a regla general, subscrigui les clàusules anuals amb els centres proveïdors, en aquest cas l'HUAV, abans de l'inici de la realització de l'activitat.

Aquesta nota resum té efectes merament informatius. L'informe es pot consultar a www.sindicatura.cat.
